

הַלְבוֹת צִיצִית

מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא לַעֲשׂוֹת צִיצִית עַל כִּנְפֵי הַכִּסּוֹת. וּבִאֹר
מִצְוָה זוֹ בַּפָּרָקִים אֱלוֹ.

הַלְבוֹת צִיצִית פָּרָק א

א. עֲנָף שְׁעוֹשִׁין עַל כִּנֵּף הַבֶּגֶד מִמִּין הַבֶּגֶד הוּא הַנִּקְרָא צִיצִית,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא דוֹמֶה לַצִּיצִית הָרֹאשׁ: שֶׁנֶּאֱמַר "וַיִּקְחֵנִי בְּצִיצַת
רֹאשִׁי" (יחזקאל ח, ג). וְזֶה הָעֲנָף הוּא הַנִּקְרָא לָבֵן, מִפְּנֵי שֶׁאֵין אָנוּ
מִצְוִין לְצַבְעוֹ. וְאֵין לַחוּטֵי הָעֲנָף, מִנֵּין מִן הַתּוֹרָה.

ב. וְלֹקְחִין חוּט צֶמֶר שֶׁנֶּצְבַּע כְּעֵין הָרָקִיעַ, וְכוֹרְכִין אוֹתוֹ עַל
הָעֲנָף; וְחוּט זֶה, הוּא הַנִּקְרָא תַּכְלֵת. וְאֵין לְמִנֵּין הַכְּרִיכוֹת
שֶׁפּוֹרֵךְ חוּט זֶה, שֶׁעוֹר מִן הַתּוֹרָה.

ג. נִמְצְאוּ בַּמִּצְוָה זוֹ, שְׁתֵּי צִוִּיּוֹת שִׁיעֲשֶׂה עַל הַכִּנֵּף עֲנָף יוֹצֵא
מִמֶּנָּה, וְשִׁיכְרֹךְ עַל הָעֲנָף חוּט תַּכְלֵת: שֶׁנֶּאֱמַר "וַעֲשׂוּ לָהֶם
צִיצֵת . . . וְנָתַנוּ עַל-צִיצַת הַכִּנֵּף, פֶּתִיל תַּכְלֵת" (במדבר טו, לח).

ד. הַתַּכְלֵת, אֵינוֹ מְעַכֵּב אֶת הַלָּבֵן; וְהַלָּבֵן, אֵינוֹ מְעַכֵּב אֶת
הַתַּכְלֵת. פִּיּוּצָד: הֵרִי שֶׁאֵין לוֹ תַּכְלֵת, עוֹשֶׂה לָבֵן לְבָדוֹ; וְכֵן
אִם עֲשֵׂה לָבֵן וְתַכְלֵת, וְנִפְסַק הַלָּבֵן, וְנִתְמַעֵט עַד הַכִּנֵּף, וְנִשְׁאָר
הַתַּכְלֵת לְבָדוֹ כְּשֹׁר.

ה. אֵף עַל פִּי שֶׁאֵין אֶחָד מֵהֵן מְעַכֵּב אֶת חֲבֵרוֹ, אֵינֵן שְׁתֵּי
מִצְוֹת, אֲלֹא מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת הִיא; וְהַלּוֹבֵשׁ טָלִית שִׁישׁ בָּהּ
לָבֵן, אוֹ תַּכְלֵת, אוֹ שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד הֵרִי קִיָּם מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת.
אָמְרוּ חֲכָמִים הָרֵאשׁוֹנִים, "וְהָיָה לָכֶם, לַצִּיצַת" (במדבר טו, לט),
מִלֵּמַד שֶׁשְׁנֵיהֶם מִצְוָה אַחַת. וְאַרְבַּע הַצִּיצִיּוֹת מְעַכְבוֹת זוֹ אֶת
זוֹ, שֶׁאַרְבַּעַתָּן מִצְוָה אַחַת.

ו. פִּיּוּצָד עוֹשִׁין הַצִּיצִית: מִתְחִיל מְזוּיֹת שְׁלֹטְלִית שֶׁהִיא סוּף
הָאָרֶץ, וּמִרְחִיק מִמֶּנָּה לֹא יֵתֵר עַל שְׁלוֹשׁ אֲצָבָעוֹת לְמַעְלָה, וְלֹא
פָּחוֹת מִקְּשֶׁר גָּדֹל; וּמִכְנִיס שֵׁם אַרְבַּעַת חוּטִין, וְכוֹפֵלֵן בְּאֲמָצַע
נִמְצְאוּ שְׁמוֹנֶה חוּטִין מְשֻׁלְשָׁלִין, תְּלוּיִין מִן הַקֶּרֶן. וְאַרְךָ
הַחוּטִין הַשְּׁמוֹנֶה, אֵין פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אֲצָבָעוֹת; וְאִם הָיוּ יֵתֵר עַל
כֵּן, אִפְּלוּ אִמָּה אוֹ שְׁתֵּים כְּשֵׁרוֹת. וְכָל הָאֲצָבָעוֹת, בְּגָדֹל. וְהָיָה
אֶחָד מִשְּׁמוֹנֶת הַחוּטִין, חוּט תַּכְלֵת; וְהַשְּׁבָעָה, לָבֵן.

ז. וְלֹקַח חוּט אֶחָד מִן הַלָּבֵן, וְכוֹרֵךְ בּוֹ כְּרִיכָה אַחַת עַל שְׁאָר
הַחוּטִין בְּצַד הַבֶּגֶד וּמִנִּיחוֹ; וְלֹקַח חוּט הַתַּכְלֵת, וְכוֹרֵךְ בּוֹ שְׁתֵּי
כְּרִיכוֹת בְּצַד כְּרִיכָה שְׁלֵלָבֵן, וְקוֹשֶׁר. וְאֵלוֹ הַשְּׁלוֹשׁ כְּרִיכוֹת,
הֵן הַנִּקְרָאִין חֲלִיָּה. וּמִרְחִיק מֵעֵט, וְעוֹשֶׂה חֲלִיָּה שְׁנִיָּה בַּחוּט
שֶׁלַּתַּכְלֵת לְבָדוֹ; וּמִרְחִיק מֵעֵט, וְעוֹשֶׂה חֲלִיָּה שְׁלִישִׁית; וְכֵן עַד
חֲלִיָּה אַחֲרוֹנָה, שֶׁהוּא כּוֹרֵךְ בָּהּ שְׁתֵּי כְּרִיכוֹת שֶׁלַּתַּכְלֵת, וְכְרִיכָה
אַחֲרוֹנָה שְׁלֵלָבֵן מִפְּנֵי שֶׁהִתְחִיל בַּלָּבֵן, מִסִּים בּוֹ, שֶׁמַּעֲלִין בְּקֶדֶשׁ,
וְלֹא מוֹרִידִין. וְלִמָּה יִתְחִיל בַּלָּבֵן, כִּדִּי שִׁיָּהָא סָמוּךְ לַכִּנֵּף מִיָּנָה.
וְעַל דֶּרֶךְ זֶה, הוּא עוֹשֶׂה בְּאַרְבַּע הַכִּנְפוֹת.

ח. כִּמָּה חֲלִיּוֹת הוּא עוֹשֶׂה בְּכָל כִּנֵּף לֹא פָּחוֹת מִשְּׁבָע, וְלֹא
יֵתֵר עַל שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה; וְזוֹ הִיא מִצְוָה מִן הַמִּבְחָר. וְאִם לֹא
כָּרוּךְ עָלֶיהָ אֲלֹא חֲלִיָּה אַחַת, כְּשֵׁרָה; וְאִם כָּרוּךְ הַתַּכְלֵת עַל רֹב

הציצית, כשרה. ונזאי התכלת שיהיו כל החליות בשליש החוטין המשלשלין, ושני שלישיהן ענף. וצריך לפרדו, עד שיהיה כציצית שער הראש.

ז. העושה לבן בלא תכלת לוקח אחד משמונת החוטין, וכורך אותו על שאר החוטין עד שלישיהן, ומניח שני שלישיהן ענף. וכריכה זו אם רצה לכרך אותה חליות חליות, כעין שפורך בתכלת הרשות בידו, וזה הוא מנהגנו; ואם רצה לכרך בלא מנין חליות, עושה. כללו שלדבר יתבון להיות הפרוך שלישי, והענף שני שלישיים. ויש מי שאינו מדקדק בדבר זה, בלבן; ואם פרך הלבן על רב החוטין, או שלא כרך אלא חליה אחת כשרה.

י. אחד חוטי הלבן, ואחד חוטי התכלת אם רצה לעשותן שזורין, עושה; אפלו היה החוט כפול משמונה חוטין, ושזור עד שנעשה פתיל אחד אינו נחשב אלא חוט אחד.

יא. חוטי ציצית, בין לבן בין תכלת צריכין טויה לשם ציצית. ואין עושין אותן, לא מן הצמר הנאחז בקוצים כשהצאן רובצין ביניהן, ולא מן הנימין הנתלשין מן הבהמה, ולא משיורי שתי שהאורג משיר בסוף הבגד אלא מן הגזה שלצמר, או מן הפשתן. ואין עושין אותן לא מן הצמר הגזול, ולא משלעיר הנדחת, ולא משלקדשים; ואם עשה, פסולה. המשתחוה לבהמה, צמרה פסול לציצית; אבל המשתחוה לפשתן הנטוע הרי זה כשר, שהרי נשתנה.

יב. ציצית שעשה אותה גוי פסולה, שנאמר "דבר אל-בני ישראל . . . ועשו להם ציצת" (במדבר טו, לח); אבל אם עשה אותה ישראל בלא כונה, כשרה. וציצית שנעשת מן העשוי מקדם, פסולה.

יג. כיצד: הביא כנף שיש בו ציצית, ותפרה על הבגד אפלו יש באותה הכנף אמה על אמה, פסולה: שנאמר "ועשו להם ציצת" (במדבר טו, לח), ולא מן העשוי שהרי זה דומה למי שנעשת מאליה. ומתיר להתיר ציצית מבגד זה, ולתלותה בבגד אחר, בין לבן, בין תכלת.

יד. תלה החוטין בין שתי כנפים מזו לזו, וקשר כנף זו כהלפתה וכנף זו כהלפתה, ואחר כך חתכן באמצע, ונפרדו זה מזה פסולה: שהרי בעת שקשרן, היו פסולים לפי ששתי הכנפים מערות זו בזו בחוטין שביניהן, ובשעה שפסקן, ונעשו שתי ציציות נמצא עושה מן העשוי.

טו. הטיל ציצית על ציצית אם נתבון לבטל את הראשונה מתיר את הראשונה או חותכה, וכשרה. ואם נתבון להוסיף אף על פי שחתך אחת משתיהן, הרי זו פסולה: שהרי כשהוסיף פסל הכל; וכשהתיר או חתך התוספת, נמצא הנשאר נעשה מן העשוי, שעשיתו הראשונה, פסולה היתה.

טז. וכן המטיל לבעלת שלוש, ואחר כך השלימה לארבע, והטיל לרביעית כלה פסולה: משום "תעשה" (דברים כב, יב), ולא מן העשוי.

יז. אין כופלין את הטלית לשנים, ומטילין ציצית על ארבע

כַּנְפֶיהָ כְּשֶׁהִיא כְּפוּלָה, אֲלֵא אִם כֵּן תִּפְרָה כָּלָה, וְאִפְלוּ מֵרוּחַ אַחַת.

יח. נִפְסַק הַכֶּנֶף שֵׁישׁ בָּהּ הַצִּיצִית חוּץ לְשָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת, תּוֹפְרָה בַּמְקוֹמָה; בְּתוֹךְ שְׁלוֹשׁ, לֹא יִתְפֹּר. נִתְמַעְטָה זְוִית שְׁלִפְגָּד שְׁבִין חוּטֵי הַצִּיצִית וּבֵין סוּף הָאָרִיג אִפְלוּ לֹא נִשְׁאָר מִן הָאָרִיג אֲלֵא כָּל שְׁהוּא, כְּשֶׁרָה. וְכֵן אִם נִתְמַעְטוּ חוּטֵי הַצִּיצִית אִפְלוּ לֹא נִשְׁתִּיר מֵהֵן אֲלֵא כְּדִי עֲנִיבָהּ, כְּשֶׁרָה; וְאִם נִפְסַק הַחוּט מֵעִיקְרוֹ, אִפְלוּ חוּט אֶחָד פְּסוּלָה.

הַלְבוֹת צִיצִית פֶּרֶק ב

א. תִּכְלַת הָאֲמוּרָה בְּתוֹרָה בְּכָל מְקוֹם, הוּא הַצֶּמֶר הַצְּבוּעַ כְּפִתוּךְ שְׁבִכָּחַל; וְזוֹ הִיא דְמוּת הָרָקִיעַ, הַנִּרְאִית לְעֵין בְּטָהֲרוֹ שְׁלִרְקִיעַ. וְהַתִּכְלַת הָאֲמוּרָה בְּצִיצִית, צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה צְבִיעָתָהּ צְבִיעָה יְדוּעָה, שְׁעוֹמֶדֶת בִּיפֶיָּה, וְלֹא תִשְׁתַּנֶּה. וְכָל שְׁלֵא נִצְבַּע בְּאוֹתָהּ הַצְּבִיעָה, פְּסוּל לְצִיצִית: אֵף עַל פִּי שְׁהוּא כְּעֵין הָרָקִיעַ, כְּגוֹן שֶׁצְּבַעוּ בְּאַסְטִיס אוֹ בְּשֶׁאֵר הַמִּשְׁחִירִין הָרִי זֶה פְּסוּל לְצִיצִית. וְרָחַל בַּת עֹז, צִמְרָה פְּסוּל לְצִיצִית.

ב. פִּיצֵד צוֹבְעֵין תִּכְלַת שְׁלִיצִיצִית: לוֹקְחִין הַצֶּמֶר, וְשׁוֹרִין אוֹתוֹ בְּסִיד; וְאַחֵר כֶּף מְכַבֵּסִין אוֹתוֹ, עַד שֶׁיִּהְיֶה נָקִי; וּמִרְתִּיחִין אוֹתוֹ בְּאַהֲלָא וְכִיּוּצָא בּוֹ, כְּדֶרֶךְ שֶׁהַצְּבָעִין עוֹשִׂין כְּדִי שִׁיקְלֹט אֶת הָעֵין. וְאַחֵר כֶּף מְבִיאִין דָּם חִלְזוֹן, וְהוּא דָּג שְׁדוּמָה עֵינֹו לְעֵין הַיָּם, וְדָמוֹ שְׁחוֹר כְּדִיו, וּבָיִם הַמֶּלַח הוּא מְצוּי. וְנוֹתְנִין אֶת הַדָּם לַיּוֹרָה, וְנוֹתְנִין עִמּוֹ סַמְמָנִין כְּמוֹ הַקִּימוּנְיָא וְכִיּוּצָא בָּהּ, כְּדֶרֶךְ שֶׁהַצְּבָעִין עוֹשִׂים; וּמִרְתִּיחִין אוֹתוֹ, וְנוֹתְנִין בּוֹ הַצֶּמֶר, עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה כְּעֵין הָרָקִיעַ. וְזוֹ הִיא צוֹרֶת הַתִּכְלַת שְׁלִיצִיצִית.

ג. תִּכְלַת שְׁלִיצִיצִית, צָרִיכָה צְבִיעָה לְשִׁמָּה; וְאִם צְבָעָה שְׁלֵא לְשִׁמָּה, פְּסוּלָה. וְהַיּוֹרָה שֵׁישׁ בָּהּ הַצְּבָע אִם צְבַע בּוֹ מְעַט צֶמֶר לְבִדְקוֹ אִם הוּא יָפֶה אִם לָאוּ, נִפְסָלָה הַיּוֹרָה כָּלָה. אֲלֵא פִיצֵד יַעֲשֶׂה: לוֹקַח הַצְּבָע מִן הַיּוֹרָה בְּכָלִי קָטָן, וּמְנִיחַ בּוֹ מְעַט צֶמֶר שְׁבוּדָק בּוֹ; וְשׁוֹרֵף אֶת שְׁבִדָּק, שֶׁהָרִי נִצְבַּע לְבִדִּיקָה. וְשׁוֹפֵךְ הַצְּבָע שְׁבִכָּלִי שְׁבִדָּק בּוֹ, שֶׁהָרִי טָעְמוֹ וּפְסָלוֹ; וְצוֹבַע הַתִּכְלַת בְּשֶׁאֵר הַצְּבָע, שְׁלֵא נִפְגָּם.

ד. הַתִּכְלַת אֵינָה נִלְקַחַת, אֲלֵא מִן הַמִּמְחָה חוֹשְׁשִׁין, שֶׁמָּא לֹא נִצְבָּעָה לְשִׁמָּה. וְאֵף עַל פִּי שֶׁנִּלְקַחָה מִן הַמִּמְחָה, אִם נִבְדְּקָה וְנוֹדַע שֶׁנִּצְבָּעָה בְּאֶחָד מִשְׁאֵר צְבָעוֹנֵין הַמִּשְׁחִירִים שְׁאִינָן עוֹמְדִין פְּסוּלָה.

ה. פִּיצֵד בּוּדְקִין אוֹתָהּ עַד שֶׁיּוֹדַע אִם נִצְבָּעָה כִּהְלַכְתָּהּ, אִם לָאוּ: לוֹקְחִין הַתֶּבֶן וְרִיר שְׁלִשְׁבָּלוּל, וּמִי רִגְלִים שֶׁנִּתְחַמְצוּ אַרְבָּעִים יוֹם; וְשׁוֹרִין הַתִּכְלַת בְּכָלָן, מֵעַת לַעַת. אִם עֲמָדָה בְּעֵינֶיהָ וְלֹא כָּהֵת, כְּשֶׁרָה. וְאִם כָּהֵת לוֹקְחִין בְּצֶק שְׁלִשְׁעוֹרִים שֶׁמַּעֲפִשִׁין אוֹתוֹ לְמָרִיס, וְנוֹתְנִין אֶת זֶה הַתִּכְלַת שֶׁנִּשְׁתַּנַּת בְּתוֹכוֹ, וְאוֹפֶה הַבְּצֶק בְּתַנּוּר; וּמוֹצִיאִין הַתִּכְלַת מִן הַפֶּת, וְרוֹאִין אוֹתָהּ: אִם כָּהֵת מִמָּה שֶׁהִיָּתָה, פְּסוּלָה; וְאִם הוֹסִיף עֵינָהּ, וְהִשְׁחִרָה יִתֵּר מִמָּה שֶׁהִיָּתָה קֹדֶם הָאִפִּיָּה כְּשֶׁרָה.

ו. חָצֵר שְׁמוּכְרִין בָּהּ הַתִּכְלַת, וְהָיוּ מְחַזְקִין בְּכִשְׁרוֹת לוֹקְחִין

ממנה סתם, ואינו צריך בדיקה, והרי היא בחזקתה, עד שתחשד. המפקיד תכלת אצל הגוי הרי זו פסולה, שמא החליפה. ואם היתה בכלי, והיה חתום בשני חותמות, חותם בתוך חותם פשרה; בחותם אחד, פסולה.

ו. המוצא תכלת בשוק, אפלו מצא חוטין פסוקין ושזורין פסולה. הלוקח טלית מציצת מן השוק מישראל, הרי היא בחזקתה. מן הגוי מן התגר, פשרה; מן ההדיוט, פסולה.

ח. טלית שהיא כלה אדמה, או ירקה, או משאר צבעונים עושה חוטי לבן שלה, כעין צבעה: אם ירקה, ירקין; ואם אדמה, אדמין. היתה כלה תכלת עושה לבן שלה משאר צבעונים, חוץ מן השחור, מפני שהוא נראה כתכלת; וכורך על הכל חוט אחד תכלת, כדרך שעושה בשאר ציציות שאינן צבועין.

ט. קשה ענש מי שאינו מניח לבן, יתר מענש מי שלא הניח תכלת: לפי שהלבן, מצוי לכל; והתכלת, אינה מצויה לכל לפי שאינה מצויה בכל מקום ולא בכל זמן, מפני הצבע שאמרנו.

הלכות ציצית פרק ג

א. כסות שחייב אדם לעשות בה ציצית מן התורה היא כסות שיש לה ארבע כנפים, או יתר על ארבע; ותהיה מדתה, כדי שיתכסה בה ראשו ורבו שלקטן המהלך לבדו בשוק, ואינו צריך אחר לשמרו ולילך עמו; ותהיה הפסות שלצמר או שלפשתים, בלבד.

ב. אבל טלית שלשאר מינין כגון בגדי משי, ובגדי צמר גפן, ובגדי צמר גמלים, וצמר ארנבים, ונוצה שלעזים, וכיוצא בהן אין חייבין במצות ציצית אלא מדברי חכמים, כדי להזהר במצות ציצית: והוא שתהיה מרבעת או יתר על ארבע, ויהיה שעורה כשעור. שכל בגדים האמורין בתורה סתם, אינן אלא צמר ופשתים בלבד.

ג. "על-ארבע כנפות כסותך" (דברים כב, יב) "ארבע", ולא בעלת שלוש. אם כן "ארבע", ולא בעלת חמש: תלמד לומר "אשר תכסה-בה" (שם), אפלו בעלת חמש או יתר על זה. ולמה אני מחייב בעלת חמש ופוטר בעלת שלוש, ושתייהן אינן בעלי ארבע כנפות מפני שיש בכלל חמש, ארבע. לפיכך כשהוא עושה ציצית לבעלת חמש או שש, אינו עושה אלא לארבע הכנפים, המרחקות זו מזו מאותן החמש או השש בלבד, שנאמר "על-ארבע כנפות כסותך".

ד. כסות שלבגד, וכנפיה שלעור חייבת; היא שלעור, וכנפיה שלבגד פטורה: שאין הולכין אלא אחר עיקר הפסות. כסות שלשני שתפין חייבת, שנאמר "על-כנפי בגדיהם" (במדבר טו, לח): לא נאמר "כסותך" (דברים כב, יב), אלא למעט שאולה שהטלית השאולה, פטורה מן הציצית שלושים יום; מכאן ואילך, חייבת.

ה. כסות שלצמר, עושין לבן שלה חוטי צמר, וכסות שלפשתן, עושין לבן שלה חוטי פשתן ממינה. ושאר בגדים, עושין לבן שלכל מין ומין ממינו כגון חוטי משי לכסות משי, וחוטי נוצה לכסות נוצה. ואם רצה לעשות לבן שלשאר מינין מצמר או

מפשותים, עושה: מפני שהצמר והפשתים פוטרין, בין במינן
בין שלא במינן. ושאר מינין במינן, פוטרין; שלא במינן, אין
פוטרין.

ו. ומה הוא לעשות חוטי צמר בכסות שלפשתן, או חוטי פשתן
בכסות שלצמר, אף על פי שהוא לבן לבדו, בלא תכלת בדין
הוא שיהא מתר, שהשעטנז מתר לענין ציצית, שהרי התכלת
צמר היא, ומטילין אותה לפשתן. ומפני מה אין עושין כן
מפני שאפשר לעשות הלבן שלה ממינה, וכל מקום שאתה
מוצא עשה ולא תעשה, אם יכול אתה לקיים את שניהם, הרי
מוטב; ואם לאו, יבוא עשה וידחה את לא תעשה. וכאן,
אפשר לקיים את שניהן.

ז. כסות שלפשתן אין מטילין בה תכלת, אלא עושה הלבן בלבד
שלחוטי פשתן: לא מפני שהציצית נדחית מפני השעטנז,
אלא גזרה מדבריהם, שמא יתכסה בה בלילה שאינו זמן חיוב
ציצית, ונמצא עובר על לא תעשה בעת שאין שם מצות עשה
שחובת הציצית ביום, ולא בלילה, שנאמר "וראיתם אתו"
(במדבר טו, טז), בשעת ראייה. וסומה, חייב בציצית שאף על פי
שאינו רואה, אחרים רואים אותו.

ח. מתר לאדם ללבש ציצית בלילה, בין בחל בין בשבת, ואף על
פי שאינו זמנה, ובלבד שלא יברך; ומאימתי מברך על הציצית
בשחר, משיכיר בין תכלת שבה ללבן שבה. וכיצד מברך עליה
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצוותיו,
וצונו להתעטף בציצית. וכל זמן שמתעטף בה ביום, מברך
עליה קדם שיתעטף; ואינו מברך על הציצית בשעת עשייתה,
מפני שסוף המצוה הוא שיתעטף בה.

ט. ומתר להכנס בציצית לבית הכסא, ולבית המרחץ. נפסקו
לו חוטי לבן, או תכלת זורקן באשפה, מפני שהיא מצוה שאין
בגופה קדשה. ואסור למכר טלית מציצת לגוי, עד שיתיר
ציציותיה: לא מפני שיש בגופה קדשה אלא שמא יתעטף בה,
ויתלוה עמו ישראל, וידמה שהוא ישראל, ויהרגנו.

י. נשים ועבדים וקטנים, פטורין מן הציצית מן התורה; ומדברי
חכמים, שכל קטן שיודע להתעטף, חייב בציצית, כדי לחנכו
במצוות. ונשים ועבדים שרצו להתעטף בציצית, מתעטפין
בלא ברכה; וכן שאר כל מצוות עשה שהנשים פטורות מהן
אם רצו לעשות אותה בלא ברכה, אין ממחין בידן. טמטום
ואנדרגינוס, חייבין בכלן מספק; לפיכך אין מברכין, אלא
עושין בלא ברכה.

יא. היאך חיוב מצות הציצית: כל אדם שהוא חייב לעשות
מצוה זו אם יתכסה בכסות הראויה לציצית יטיל לה ציצית,
ואחר כך יתכסה בה; ואם נתכסה בה בלא ציצית, הרי בטל
מצות עשה. אבל הבגדים הראויין לציצית כל זמן שלא יתכסה
בהן אדם, אלא מקפלין ומנחין פטורין מן הציצית: שאינה
חובת הטלית, אלא חובת האיש שיש לו טלית.

יב. אף על פי שאין אדם מחייב לקנות טלית ולהתעטף בה,
כדי שיעשה בה ציצית, אין ראוי לאדם חסיד, לפטר עצמו
ממצוה זו; אלא לעולם ישתדל להיות עטוף בכסות המחייבת
בציצית, כדי שיקיים מצוה זו. ובשעת התפלה, צריך להזהר

ביותר ; גנאי גדול הוא לתלמיד חכמים, שיתפלל והוא אינו עטוף.

יג. לעולם יהא אדם זהיר במצות ציצית, שהרי הכתוב שקלה ותלה בה כל המצוות כלן, שנאמר "וראיתם אתו וזכרתם את-כל-מצות ה', ועשיתם אתם" (במדבר טו, לט).